

รพี สุจริตกุล

เลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

รายงานทางการเงินของบริษัทเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจลงทุนและเป็นข้อมูลที่ผู้ถือหุ้นใช้ติดตามผลการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้น รายงานทางการเงินจึงต้องมีคุณภาพดี สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสถานะทางการเงินที่แท้จริง และสามารถคาดการณ์ผลตอบแทนในอนาคตได้

ก.ล.ต. จึงได้วิเคราะห์ระบบนิเวศของการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อดำเนินการเชิงรุกในการส่งเสริมคุณภาพของระบบรายงานทางการเงินตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง อันจะนำมาซึ่งระบบนิเวศที่มีความสมดุล และมีรากฐานที่แข็งแกร่ง ไม่จำกัดความสำคัญเฉพาะกับการกำกับดูแลการทำงานของผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้นครับ

โดยแนวทางการดำเนินการก็คือ ให้ความสำคัญตั้งแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำรายงานทางการเงิน (preparer) ของบริษัท ได้แก่ ผู้บริหารสายงานบัญชี หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “สมุหบัญชี” ผู้ที่มีตำแหน่งสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงินหรือ “CFO” (Chief Financial Officer) และประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือ CEO (Chief Executive Officer) ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ เปรียบเสมือนปราการด่านแรก (first line of defense) ที่จะทำให้อายัดรายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือและมีคุณภาพ รวมถึงสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้รายงานทางการเงินดังกล่าว

preparer นับเป็นเฟืองหลักตัวใหญ่ที่สุดที่จะผลักดันให้เกิดรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพดี เนื่องจาก ทั้ง CEO CFO และสมุหบัญชีเป็นผู้ที่เข้าใจถึงเนื้อหาทางเศรษฐกิจ (economic substance) และใกล้ชิดข้อมูลที่สุด รวมถึงเป็นผู้เลือกนโยบายทางบัญชี เพื่อจัดทำรายงานทางการเงินให้สะท้อนเนื้อหาทางเศรษฐกิจนั้น

ก.ล.ต. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้ร่วมกันคิดหามาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ preparer สามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมาตรการในระยะแรก จะเริ่มจากการสร้างความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่ CFO และสมุหบัญชี รวมทั้งให้ข้อมูลความรู้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ

(1) การจัดทำหลักสูตรอบรม ซึ่งจะมีความหลากหลาย เนื่องจากได้ผ่านการคิดและออกแบบมาให้เหมาะสม

กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านบัญชีที่แต่ละคนอาจจะมีแตกต่างกัน โดยมีทั้งหลักสูตรความรู้ในภาพรวม หลักสูตร update เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานทางบัญชีที่มีผลกระทบ และหลักสูตรเจาะลึกเฉพาะอุตสาหกรรม และ (2) การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังและเพื่อให้ข้อมูลความรู้และแจ้งข่าวสารสำคัญ เช่น ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและกฎเกณฑ์ที่ออกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลง เครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ เป็นต้น

ก.ล.ต. ยังได้ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการจัดทำระบบฐานข้อมูล CFO เพื่อที่ ก.ล.ต. จะได้วางแผนหลักสูตรอบรมให้เหมาะสมกับ CFO และสมุหบัญชีในอนาคต รวมทั้งใช้ในการติดต่อเพื่อจัดส่งข่าวสารต่าง ๆ อาทิ ประเด็นทางบัญชีหรือข้อกำหนดใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานทางการเงินของ ก.ล.ต. โดยขอเชิญชวน CFO และสมุหบัญชีของบริษัทจดทะเบียนมาร่วมให้ข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวได้ที่ www.sec.or.th/CFO ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ทั้งนี้ ก.ล.ต. ยินดีให้คำปรึกษาทางด้านการจัดทำรายงานทางการเงินต่อบริษัทจดทะเบียน และต่อบริษัทที่กำลังจะออกและเสนอขายหลักทรัพย์ (IPOs) ก่อนที่บริษัทจะยื่นขออนุญาต (pre-consultation) ด้วยครับ สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์ 1207 หรืออีเมล info@sec.or.th

ในระยะต่อไป ก.ล.ต. ก็จะมีการพิจารณานำมาตรการเพิ่มเติมมาใช้ อาทิ การกำหนดคุณสมบัติของ CFO และสมุหบัญชีว่าจะต้องมีความรู้โดยผ่านหลักสูตรอบรมทางด้านบัญชี และมีประสบการณ์ทำงานเพียงพอ การมอบหมายบทบาทหน้าที่แก่ CFO และสมุหบัญชีให้ชัดเจน ด้วยการให้รับรองความถูกต้องของรายงานทางการเงิน จากเดิมที่ให้กรรมการผู้มีอำนาจเป็นผู้ลงนามเท่านั้น เป็นต้น ซึ่งการใช้มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ ก.ล.ต. จะทำแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเปิดให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเต็มที่ และนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาพิจารณาอย่างรอบด้าน ก่อนจะนำมาตรการมาใช้จริงครับ

สำหรับเพื่อที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ (1) คณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีหน้าที่ดูแลให้บริษัทมีระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพราะรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพจะต้องเกิดจากการมีระบบการควบคุมภายในที่เข้มแข็ง มีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถตรวจพบข้อผิดพลาดหรือการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ และ (2) ผู้สอบบัญชีของบริษัท ที่เป็นบุคคลปลายทางที่จะเข้ามาช่วยตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นต่อรายงานทางการเงินของบริษัท

ก.ล.ต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็จะคอยเสริมมาตรการเป็นระยะ ๆ โดยจะสนับสนุนบุคคลทั้งสองกลุ่มหลังนี้ ให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลัง เช่น จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการทำหน้าที่ของ

กรรมการตรวจสอบ จัดทำคู่มือและแนวทางตรวจสอบของผู้สอบบัญชี จัดอบรมให้ความรู้ทั้งการบรรยายและจัดทำ workshop เพื่อให้เข้าใจอย่างแท้จริง

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งของระบบนิเวศรายงานทางการเงินคือ การเพิ่มผู้สอบบัญชีให้เพียงพอเท่าทันกับการเพิ่มขึ้นของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งเรื่องนี้ ก.ล.ต. ก็มีมาตรการรองรับ โดยปรับปรุงกระบวนการให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีให้เร็วขึ้น และได้ร่วมมือกับสภาวิชาชีพบัญชีในการพัฒนาศักยภาพของผู้สอบบัญชีให้สามารถเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุนได้เพิ่มมากขึ้นด้วย

การปรับระบบนิเวศรายงานทางการเงินจะบรรลุผลตามที่คาดหวังได้ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดย ก.ล.ต. พร้อมทั้งจะร่วมกันทำงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเปิดใจ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตลาดทุนและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยครับ
